

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 13 от 27.04.2022 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 27.04.2022 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Александър Кашъмов
Илия Вълков

изслуша доклад по жалба вх. № 09-010/2022 г. на М.Х.И. от гр. София по повод заличаване на коментари към публикации на интернет сайта Petel.BG и множество подвеждащи заглавия (неуточнени), с които според жалбата е извършено нарушение на Етичния кодекс на българските медии.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалба с вх. № 09-010/2022 г. се отнася до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено чрез заличаване на коментари и подвеждащи заглавия в сайта.
2. Жалбата е подадена на 2022-04-01, не може да се коментира срок по отношение на конкретна публикация.
3. КЖЕ обсъди допустимостта на жалбата, тъй като тя е насочена на първо място не към редакционно съдържание, а към коментари във форум. На второ място, жалбата е насочена и към редакционно съдържание, но то е неидентифицирано. Решението отразява оценката по допустимост и оценката по основателност.
4. Представено е становище от интернет сайта Petel.BG.

II. ЖАЛБА

В жалбата М.Х.И. твърди, че „най-редовно от Петел бг трият неуместни коментари и профили!“; „преди малко ги заплаших, че ще се оплача на съответните органи и те ми изтриха коментарите и ми блокираха профила“; „Всички публикации в Petel.bg свързани с изказване на техния шеф Б. Гуцанов, са затворени и забранени за коментари! Ако коментирам за него в друга статия, коментара ми веднага бива изтрит. Страхно много подвеждащи заглавия и новини, в които не е описано кой е авторът им.“

Искането е КЖЕ да постанови нарушение на Етичния кодекс на българските медии.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

Пледира се нарушение по отношение на т. 1.1. Точност:

- 1.1.1 Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти.,
- 1.1.2 Няма да публикуваме информация, за която знаем, че е невярна.,
- 1.1.3 Няма да подвеждаме обществото и ясно ще посочваме къде са използвани манипулирани текстове, документи, образи и звуци.,
- 1.1.5 В коментарите и анализите ще се стремим да представяме разнообразни мнения и гледни точки.,
- 1.1.6 При отразяване на спорове ще се стремим да дадем възможност на засегнатите страни да изразят своята позиция.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Становището се привежда по-долу изцяло:

„В подадената жалба от лицето, което се е свързало с вас, се съдържат неверни данни относно собствеността на нашата компания, както и обидна терминология, клоняща към заплахата и клеветата. Модерацията на коментарите под статиите не са част от журналистическата работа в нашия екип и не би следвало да се разглеждат от гледна точка на журналистическата етика.

Ето и основните правила, с които се съгласяват участниците във форума¹: "Коментарите трябва да са смислени и по темата в публикацията. Коментарите може да са остри и критични, но не трябва да съдържат клевети, обиди и нецензурен език. Целта е да има смислена дискусия, а не реч на омразата. Когато сте написали коментар под статия нямате право да пишете веднага нов коментар непосредствено след свой коментар. Трябва някой друг да пише след вас и след това отново ще имате такава възможност.

„Петел“ си запазва правото да трие коментарите, които не отговарят на правилата. В случай, че продължим да виждаме нарушения, може да деактивираме профила.”

Абсолютно всяко физическо или юридическо лице, което се почувства засегнато от коментар под статия може да подадете сигнал за нарушение на info@petel.bg.

Ежедневно получаваме сигнали за премахване на коментари, съдържащи език на омраза, клевети, обиди и заплахи. Ежедневно премахваме много коментари по адрес на хора от целия политически и светски спектър, както и по адрес на конкретни личности, когато в коментарите се съдържат доноси с напълно недоказан произход, както и лични и дори интимни данни. Ежедневно има опити платформата ни да бъде използвана без оглед на правилата, както и за оклеветяване, включително и от платени тролове. Участници в нашата платформа за коментариране са я ползвали за директни дори лични заплахи срещу работещи в нашата компания, което е недопустимо, защото пречи на нормалния ритъм на работа и създава неприятно усещане сред работещите.

Самото участие на външни лица във форума става след одобрение от администратор. Временното спиране на даден участник или пълното му отстраняване от нашата платформа е наше право и се случва в случаи, когато е видно, че даден участник категорично не желае и не прави опити да съблюдава добрия тон и да спазва елементарните правила, които сме посочили.

---

¹ <https://petel.bg/comments-rules.html>

Припомняме, че според решение на Европейския съд за правата на човека в Страсбург сайтовете носят отговорност за коментарите под статии в тях (линк към решението Делфи). В тази връзка модерацията на форума ни коства усилия, които не са част от основната ни дейност. Решението дали да бъде премахнат даден обиден, клеветнически, заплашителен коментар може да бъде взето от всеки един член на екипа ни, който е на линия в момента, по свое собствено усмотрение.

Когато член на екипа ни премахне даден коментар, защото е преценил, че не отговаря на правилата, не подлежи на обяснение пред ръководството на медията. Но оставянето на обидни, клеветнически и заплашителни коментари е обект на дискусии, заради отговорността, която носим не само пред закона, но и от гледна точка на морала.“

V. ФАКТИ

Сайтът е публикувал правила за модерирание. Правилата предвиждат премахване на коментари, които съдържат обиди, клевети, реч на омразата, заплашителни коментари.

Комисията не може да верифицира твърдението за „страшно много подвеждащи коментари“, защото не са посочени по-конкретно такива в съответствие с правилата на чл. 7 и 8 от Правилника.

VI. МОТИВИ

КЖЕ вече е имала възможност да се произнесе относно допустимостта на искания, свързани с коментари към публикации. По повод преписка № 08-018 КЖЕ обсъжда въпроса дали Етичният кодекс на българските медии изисква прилагане и по отношение на коментарите от потребителите (читателите) във форума на сайта и взема предвид следното:

1. Към създаването и приемането на Етичния кодекс на българските медии (2004) такъв въпрос не е бил релевантен. Строго погледнато, Етичният кодекс има предвид редакционното съдържание на медиите.
2. Що се отнася до отговорността на медиите и социалните мрежи за съдържание, генерирано от потребителите, КЖЕ съобразява динамиката на съществуващите към момента правни рамки:
  - i. **Националната правна рамка:** Свободата на изразяване, гарантирана от Конституцията и ЕКПЧ, и нейните предели (чл.39, ал.2 КРБ и чл.10.2 ЕКПЧ), съгласно които не всяко мнение е защитено от закона;
  - ii. **Правната рамка на ЕС:** липсата на общо задължение за наблюдение на информацията съгласно чл.17 Директивата за електронната търговия, заедно с режима на отговорността на доставчиците за съдържанието, което хостват, според чл. 14 и сл. от същата директива, за съдържание, генерирано от потребители, ако съдържанието е проблемно и доставчикът е знаел за него. Както става ясно от отговора на доставчика, членове на екипа отстраняват коментари, които нарушават правилата. Към момента не се наблюдава съдържание, което да нарушава правилата.
  - iii. **Международната правна рамка:** чл.10 ЕКПЧ и практиката на ЕСПЧ по делата Делфи срещу Естония, включително решението на Голямата камера², Индекс срещу Унгария³ и

² <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-155105#%7B%22itemid%22%3A%5B%22001-155105%22%5D%7D>

³

<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22languageisocode%22%3A%5B%22ENG%22%5D%2C%22documentcollectionid%22%3A%5B%22JUDGMENTS%22%5D%2C%22itemid%22%3A%5B%22001-160314%22%5D%7D>

Пил срещу Швеция⁴. Обзорът на посочените решения показва, че в отделни случаи ЕСПЧ се произнася, че медиите носят отговорност за коментари във форуми онлайн. При съмнения за клевета според ЕСПЧ във всеки отделен случай е необходимо да се прави преценка на баланса на чл. 8 (защита на доброто име) и чл.10 (свобода на изразяване). В частност, относно спора *Пил срещу Швеция* ЕСПЧ стига до извода, че като вземе предвид контекста на коментарите и мерките, приложени от медията, за да се предотврати или премахне незаконния коментар, и особено предвид факта, че коментарите в случая, макар и обидни, не представляват реч на омраза или подбуждане към насилие, намира жалбата за явно необоснована. Очевидно е, следователно, че ЕСПЧ толерира и изисква активно отношение на редакцията към съдържанието на форумите.

3. Предвид динамиката на практиката на ЕСПЧ и с оглед необходимостта от защита на аудиторията от коментари във форуми, КЖЕ взе решение да разгледа жалбата по същество.
4. Като взе предвид:
  - i. че наличието или отсъствието на форуми е въпрос на редакционно решение;
  - ii. че медията има право да прилага мерки с цел да се премахне коментар в нарушение на законовите и етични изисквания;
  - iii. факта, че в жалбата няма конкретни доказателства за заличаване на коментари като цензуриране по политически признак или по други причини;
КЖЕ намира, че няма данни за осъществено нарушение на Етичния кодекс чрез заличаване на коментари под публикации.
5. По отношение „множество подвеждащи заглавия“ КЖЕ не може да се произнесе, тъй като в жалбата няма посочени нито примери, нито доказателства за такива.

РЕШЕНИЕ:

1. По начало Етичният кодекс на българските медии не е бил предвиден да ангажира отговорността на медиите за онлайн коментари на потребителите. С оглед необходимостта от защита на аудиторията, КЖЕ разгледа жалбата по същество.
2. КЖЕ намира, че не е предоставена достатъчно информация, за да констатира осъществяване на нарушение на Етичния кодекс чрез заличаване на коментари или чрез подвеждащи заглавия на публикации.
3. С оглед на горното, жалбата е неоснователна.
4. Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

Изпълнителен директор на Фондация НСЖЕ :

Ева Петрова

---

⁴ [https://hudoc.echr.coe.int/eng/#{%22itemid%22:\[%22001-172145%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng/#{%22itemid%22:[%22001-172145%22]})